

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XVIII. Remedium quartum; Frequens piorum operum, orationis
præsertim exercitium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

persentiscit, (sobrietatem hinc præcipuè locum habere velim,) is verbo Dei, & sacrorum librorum præ atque assidua lectioni, se impendio dedat: In qua sæpenumerò, tanquam in arena gladiatori, consilium instituendæ vitæ occurret. Ex quo capite Nepotianum admonet Diuus Hieronymus: *Diuinas Scripturas sapius lege: imò nunquam de manibus tuis sacra lectio deponatur.* Et alibi: *Post Scripturas sanctas, doctorum hominum Tractatus lege, eorum dumtaxat, quorum fides nota est.* Demùm ad Eusebium scribens, sic ait: *Crebrius lege, discere quàm plurima, tenenti codicem, somnus obrepat, & cadentem faciem, pagina sancta suscipiat.*

Epist. ad Nepotianũ de vita cleri. Epist. ad Furiam de seruanda virg. De custodia virginitatis.

CAPVT XVIII.

Remedium IV.

Frequens piorum operum orationis præsertim exercitium.

Prouer. 21. Oculi fuga sobrietatis studio pernecessaria.

Desideria occidunt pigrum, inquit Salomon, nolunt quicquam manus eius operari: tota die concupiscit & desiderat. Quid enim fecus ferat, quid aliud suadeat iners ocium? Quod omnium malorum ostium, alibi obserans, iubet. *Quod potest manus tua instanter operare.* Quare illud principiò suaserim ei, qui expulsa Temulentia; sobrietatis tramitem persequi est orsus, vt toto vitæ tempore, cum è strato manè surgit, firmissimè proponat, Ebrietatis peccato, se DEVM illo die non offensurum. Ita fiet, vt non facile eadem oberret chorda, quod vulgò fertur, atque ad eundem turpiter impingat lapidem.

Eccl. 19. Serio singulis dieb. manè renouandum sobrietatis propositũ.

O 3 Dein-

Deinde, aut manuum labore, aut piis operibus & oratione, totum diem transigendi, animum inducat. Consultum id quoque ab omnibus SS. patribus, iis, qui virtutis honestatem consecrari volunt. Faci-

*Epist. ad
Rust. Mo-
nach. de
forma vi-
uendi.
Ocium ex-
ecrantur
S. Patres.*

*Hom. 8. de
Ozia.*

*Lib. 10 de
spiritu A-
rd. c. 6.*

*Serm. de
S. Andrea
apost.*

*Luca. li. 1.
de bello ci-
uili.*

to aliquid operis, monet Diuus Hieronymus, ut in semper Diabolus inueniat occupatum. Ibidem post pauca: Nunquam de manu tua & oculis recedat liber, discatur Psalterium ad verbum. Oratio sine intermissione, vigil sensus, nec vanis cogitationibus patens. Periculo quippe res non caret in eadem vitia reincidenti, nisi continuè bonorum operum exercicio dis-

stinearis. Nam vt Diuus Chrysostomus: Sicut scho- nobatae, qui in funibus, sursum deorsumque, extensis, ascendere & descendere solent, si parum respexerint, praecipites in Orchestram decidunt, & pereunt: Ita in hac vita ambulantes, si parumper fuerint desides, in praecipitium feruntur. Via enim haec & angustior & diu- nec non periculosior, quam funis ille, imò & multo sub-

limior est. Confirmat idem Cassianus: Mens enim ociosi, nihil aliud cogitare nouit, quam de escis ac ventre; donec inuenta quandoque sodalitate, cuius quas viri vel feminae, aequali tepore torpentis, rebus eorum ac necessitatibus inuoluatur, & ita paulatim reddatur noxiis occupationibus irretitus, vt tanquam serpenti in spiris obstrictus, nunquam deinceps, ad perfectionem professionis antiquae se valeat enodare. Et sanctus Bern-

ardus: Sicut per rimam sentinae, aquae latenter intrant & excrescunt, donec nauis per nauitarum incuriam demergitur: Ita ex ocio atque ignauia, cogitationes prauae, & concupiscentiae multiplicantur; donec nauis cordis eius succumbens, in peccato veteri periclitetur. Vnde

venuste Poeta:

Variam

Variam semper dant otia mentem.

Et alius:

*Otia si tollas periēre cupidinis arcus,
Contemptaq; iacent, & sine luce, faces.*

*Queritur: Fugistus quare sit factus adulter?
In promptu causa est: desidiosus erat.*

Ouid. lib.
1. de Re-
med. amo-
rū.

Quæ causa fuit, vt plerique sapientes, otia sic ha-
buerint exosa, vt cūm, quod agerent, nihil esset,
quiduis excogitarent, vt laborando saltem aliquid,
horas diei solidas fallerent. Quæ ratione Diogenes
Cynicus otii pertæsus, dolium suum, quod ei domus
erat, vltro citroq; voluit. Themistocles Græciæ dux
fortissimus, *desidiam hominis viui sepulturam*, nun-
cupauit. Cato Senior semper se harum rerum pœnis
ruisse asserit; si mulieri arcana detexisset; aut si mari
profectus esset, quò terrestri itinere eundi facultatē
habebat, aut si per negligentiam diem frustra elabi per-
misset, quod hoc vltimum, *voluptatis incentiuum*
pernosset efficacissimum.

Author
Theatri
vite hum.
vol. 1. lib. 1.
lib. 2.
Guido Bit.
tir. desidia
Plutar-
chus in Ca-
to. & Ful-
gos l. 1. c. 2.

Prima ergò & potissima eius, qui sobrietatem
complectitur cura, in continuo, si non laboris cor-
poralis, aliorum saltem laudabilium operum exer-
cicio, collocetur.

Et orationi suus, præcipuè hic locus est: nihile-
nim ad expugnanda vitia validius, nihil fortius
excogitabitur, pia precatio, non tamen quauis,
sed ea, quæ frequens, continua atque perseuerans,
desiderio veræ virtutis inflammatur. Hoc est remedi-
um, inquit S. Isidorus, *Homo quolibet tågatur vitio, to-
tius ad orationē subdat se, quia frequens oratio vitiorū
impugnationē extinguit. Intēdere oportet animū, orando
atq; pulsando, quousq; importunas desideriorū carnaliū*

Orationū
studium
Sobrio sua-
detur.
Lib. 3. de
summo bo-
no cap 7.

*Orationi
firma spes
adiungen-
da.*

*Lib. 2. de
symbolo,
cap. 2.*

*Orationi
charitatē
comitem
oportet esse*

*Lib. 10. cō.
sess. 629.*

*suggestiones, fortissima intentione superemus, actam-
diu insistere, quousque persistendo vincamus. Nam ne-
gligentes orationes, nec ab ipso homine impetrare va-
lent, quod volunt. Certa insuper diuinæ misericor-
diæ spes necessaria est, qua oratio fulcitur. Duplici-
bus armis, inquit sanctus Augustinus, Impugna-
mur à Diabolo voluptate & timore. similiter nosmet-
ipsos armemus contra timorem, timore Dei firma sit
subnixo, contra voluptatem non desit fides. Et quid mi-
tuit Christianus, quando admonetur sic orare, sic presu-
mere, sic fidere vt dicat: Dominus mihi adiutor, & ego
despiciam inimicos meos?*

*Si demùm veræ ac perfectæ charitatis ardor ac-
cedat, quid erit, quod talis oratio non impetret. Vt
eiusmodi orationis quoddam tibi schema, quasi ob-
oculos subiiciam; Intuere Diuum Augustinum ad
Deum pro continentia orantem: Tota spes mea, non
nisi in magna valde misericordia tua Deus. Da quod iu-
bes, & iube quod vis. Imperas nobis continentiam, per
quam colligimur, & redigimur in vnum; à quo in multa
defluximus; Minus enim te amat, qui tecum aliquid a-
mat, quod propter te non amat. O amor qui semper ar-
des, & nunquam extingueris, charitas, Deus meus accen-
de me. continentiam iubes, da quod iubes, & iube quod
vis. Qua pietatis flamma si arserint, qua spei firmi-
tate si se ad Deum erexerint, preces tuæ, pro sobrie-
tatis dono, ab eo qui Spiritum bonum promi-
sit petentibus, infallibili certitu-
dine exaudien-
tur.*

¶ (?) ¶

CA.